

Areálová studia a areálová vs. tradiční rusistika na III. kongresu českých slavistů

Ve dnech 14. a 15. října se konal v prostorách sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP *III. kongres českých slavistů* na téma *Josef Dobrovský a problémy současné slavistiky*. Kongres jako tradičně zorganizovala Česká asociace slavistů a tentokrát Katedra slavistiky FF UP a její polská sekce v čele s prof. Marií Sobotkovou a jejími kolegy, mezi nimiž byl také prof. Jiří Fiala, jenž do jednání nejsoustavněji promítal problematiku Josefa Dobrovského spojeného právě s Olomoucí, vedoucí Katedry slavistiky doc. Zdeněk Pechal, koryfejové slavistických oborů v Olomouci prof. Miroslav Zahradka a prof. Josef Anderš a další. Kongresu bylo přítomno celkem 67 slavistů z tuzemských i zahraničních slavistických pracovišť, kteří vyslechli referáty ve třech sekcích (lingvistické, literárněvědné a kulturologické).

Plenární zasedání, které zahájil děkan FF UP doc. Jiří Lach, Ph.D., M.A., bylo orientováno na stav české slavistiky. S referátem *Úvodní slovo k současnému stavu slavistiky* zde vystoupil předseda pořadající ČAS, jenž konstatoval pokračující krizi slavistiky, nejen její metodologie, ale také organizačních struktur, které dožrály k zásadní reformě na národní i mezinárodní úrovni.

Kromě několika úzce oborově zaměřených referátů zřetelně převažovala areálová tematika a klasická i areálová problematika rusistická.

V plenárním dopoledni vystoupili Hana Voisine-Jechová, emeritní profesorka pařížské Sorbonny, s klíčovým areálovým referátem *Úskalí slavistiky. Příslušnost jazyková, teritoriální nebo ještě jiná?*, podobně bylo laděno vystoupení Miloše Zelenky s pojednáním na téma *Frank Wollman a literární věda na přelomu 40. a 50. let minulého století. Úskalí cesty mezi strukturalismem a stalinismem*, Zdenka Vychodilová připravila vystoupení o odkazu Miloslava Krbce v české slavistice, Jiří Fiala a Kateřina Slováčková pojednali o soupisu literatury o Josefu Dobrov-

ském (*Dokončení a digitální edice soupisu Miloslava Krbce*), Květuše Lepilová o mladých slavistech v „sítovém věku“, který se týkal generačního střídání.

Pro literárněvědnou sekci připravili svá vystoupení Michaela Soleiman pour Hashemi (*Peripetie slavistické volby Josefa Dobrovského*), Radomír Vlček (*Josef Dobrovský v pojetí české historické slavistiky*), Petr Kučera (*Germanoslavistika mezi tradiční komparatistikou a interkulturní literární vědou*), Radka Morongová (*Literární život na hranicích slovansko-německého areálu*), Anna Zelenková (*Frank Wollman v kontexte česko-slovenské folkloristiky*), Hana Bednaříková (*Mediteránní kulturní komplex ve světle Ďurišinových koncepcí na materiálu románu Julienu Gracqua „Pobřeží Syrt“*), Ivo Pospíšil (*Postava „patriarchy slavistiky“ u Edwarda L. Keenana, Josef Dobrovský and the Origins of the Igor' Tale“*), Aleš Česal (*Josef Dobrovský jako inspirující osobnost pro svobodné zednáře ve 20. století*), vedoucí pořadatelské Katedry slavistiky Zdeněk Pechal (*Estetická role žilvu v ruském románu*), Giuseppe Maiello (*Racionalismus Karla Ferdinanda Scherze a posmrtná magie*), Eva Niklesová (*Realita a fikce v komiksu „Šifra mistra Hanky“*), Alenka Jensterle-Doležalová (*Raná poezie Tomaže Šalamuna ve světle evropské neoavantgardy*), Polina Zolina (*Fenomén strachu v současném ruském prozaickém textu*) Eva Malenová (*Žánrové proměny ruské pohádky na konci 20. století*).

Pro sekci jazykovědnou formulovali svá rusistická vystoupení mimo jiné Aleš Brandner (*Odras historickosrovnávací metody v díle Aleksandra Christoforoviče Vostokova*), Ludmila Stepanova (*Josef Dobrovský a současná frazeologie*), Stanislava Adámková (*Vliv Dobrovského a Lomonosova na rozdílnou stratifikaci současného českého a ruského jazyka*) a Lilia Nazarenko (*Український суржик – соціолект, просторечие, пиджип. К вопросу о языковой ситуації на Україні*).

Pro kulturologickou sekci připravili své namnoze areálově podbarvené referáty Marie Sobotková (*Z polského a slovenského listáře Josefa Dobrovského*), Daniel Bína (*K ludologii, hypertextům a zdrojům nejobecnější kulturní komparistiky*), Marta Pató (*Mimeze jako jeden z principů utváření středoevropské kultury*), Markéta Kropáčková (*Rusko-české uměnovědné paralely. Poznámky k historii, kultuře a literatuře vybraných slovanských národů*), Eva Ryšavá a Helga Turková (*Dobrovský, Měsíce a Matice česká*), Miluša Bubeníková (*Historik Jan Slavík a problémy slavistických bádání*), Zdeňka Matyušová (*Духовные медитации о жизни и человеке («Затєси» Виктора Астафьева)*), Natalia Čuveleva (*Некоторые особенности восприятия текстов К. Чапека в существующих русских переводах*) a Michał Hanczakowski (*Polské osvícenství a české národní obrození – prolegomena*).

Rusistika a areálová problematika hrála na III. kongresu českých slavistů – stejně jako na předchozích – dominantní úlohu. Kongres znovu ukázal jak rostoucí autoritu pořádající Asociace českých slavistů, tak směrů, které se začaly v novější

Areálová studia a areálová vs. tradiční rusistika na III. kongresu českých slavistů

době výrazněji uplatňovat v koncepcích brněnské slavistiky a rusistiky a v podobě teorie areálových studií a filologicko-areálových studií.

Ivo POSPÍŠIL

